

# **Rättslig möjlighet för Skatteverket att skicka uppgifter om enskilda digitalt till tredje man**

# Innehållsförteckning

<b>Sammanfattning .....</b>	<b>3</b>
<b>1 Författningsförslag .....</b>	<b>4</b>
1.1 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet .....	4
<b>2 Bakgrund .....</b>	<b>5</b>
2.1 Behovet av en regelförändring .....	5
2.2 Tidigare förslag .....	5
2.3 Pågående utredning avseende vissa registerförfattningar .....	6
<b>3 Gällande rätt .....</b>	<b>8</b>
3.1 Dataskyddsreglering .....	8
3.1.1 Beskattningsverksamheten .....	9
3.1.2 Folkbokföringsverksamheten .....	10
3.1.3 Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet .....	10
3.1.4 Sekretess enligt 21 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen .....	11
<b>4 Överväganden och förslag .....</b>	<b>12</b>
4.1 Uppgifter om en enskild person ska kunna lämnas ut elektroniskt till en annan enskild .....	12
4.2 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse .....	14
<b>5 Konsekvensanalys .....</b>	<b>15</b>
5.1 Sammanfattning .....	15
5.2 Syfte, alternativa lösningar och effekter av utebliven ändring	15
5.3 Effekter för företag och andra enskilda .....	16
5.3.1 Särskilda hänsyn avseende ikraftträdande och övergångsbestämmelser .....	17
5.4 Effekter för kommuner, regioner, myndigheter och domstolar	17
5.5 Effekter för Skatteverket .....	17
5.6 Förslagets förenlighet med EU-rätten .....	17
5.7 Övriga effekter .....	18
<b>6 Författningskommentar .....</b>	<b>19</b>
6.1 Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet .....	19

## Sammanfattning

I promemorian föreslås att Skatteverket ska få möjlighet att lämna ut vissa uppgifter elektroniskt som i dag endast kan lämnas ut i pappersform. Det gäller uppgifter om enskilda som finns i beskattningsdatabasen och som behöver lämnas ut till tredje man i handläggningen av ett ärende, exempelvis uppgifter som lämnas till en bank eller ett försäkringsbolag vid tredjemansförelägganden. Förslaget innebär att det införs en ny bestämmelse i förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. En förutsättning för att uppgifterna ska få lämnas elektroniskt är att ett sådant utlämnande inte anses vara olämpligt. Det innebär bl.a. att det alltid ska säkerställas att utlämnandet sker på ett säkert sätt i förhållande till de uppgifter som lämnas.

Genom förslaget får Skatteverket rättslig möjlighet att kommunicera digitalt med enskilda externa parter genom exempelvis säker e-post, vilket dels bedöms kunna effektivisera kommunikationen mellan Skatteverket och de berörda, dels ge uppgifterna ett bättre skydd än vad som varit fallet om de istället hade skickats med vanlig post.

Bestämmelsen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

# 1 Författningsförslag

## 1.1 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet att 13 a § ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

13 a §

*Föreslagen lydelse*

13 a §

*Uppgift om en annan enskild får lämnas ut till en enskild om det behövs för handläggningen av ett ärende och det inte är olämpligt.*

---

Denna förordning träder i kraft den xxx.

## 2 Bakgrund

### 2.1 Behovet av en regelförändring

Inom Skatteverket finns flera självständiga verksamhetsgrenar. En av dessa är beskattningsverksamheten, som främst fastställer och tar ut skatt, fastställer rättvisande taxeringsvärden på fastigheter samt bevakar statens fordringar. Andra är folkbokföringsverksamheten, den brottsbekämpande verksamheten, id-kortsverksamheten, registrering av bouppteckningar, äktenskapsregistret och det statliga personadressregistret (SPAR).

Den tekniska utvecklingen i samhället innebär att en allt större del av kontakten mellan Skatteverket och företag eller privatpersoner sker i digital form, t.ex. via olika e-tjänster eller e-post. Digital kommunikation är ofta enklare och mer effektiv än kommunikation genom traditionell postgång. Det kan även förekomma situationer när det inte är lämpligt att skicka uppgifter med traditionell post. Dessutom finns det förväntningar på att Skatteverket ska kunna kommunicera digitalt.

För att Skatteverket ska kunna kommunicera digitalt med externa parter krävs att det finns en rättslig reglering på plats som tillåter detta. Sådan reglering saknas i dag för viss typ av kommunikation inom beskattningsverksamheten. I de fall där det finns ett behov av att lämna uppgift om en enskild i en kontakt med tredje man, som vid exempelvis tredjemansförelägganden, utgör nuvarande reglering ett hinder för att lämna dessa uppgifter digitalt. Motsvarande problem uppstår även i andra ärenden när Skatteverket ska kommunicera med en enskild och lämna uppgifter som rör en annan enskild.<sup>1</sup> Den rättsliga reglering som möjliggör själva kommunikationen där vissa uppgifter lämnas till tredje man finns på plats. Problemet är att Skatteverket inte har rätt att sköta kommunikationen digitalt och då endast kan lämna ut uppgifterna på papper.

Det är viktigt att Skatteverket kan anpassa sin verksamhet till den tekniska utvecklingen och att myndigheten ges möjlighet att kommunicera digitalt när det framstår som den enklaste och mest effektiva lösningen. Användning av säkra elektroniska kommunikationssätt kan också skydda uppgifter som utbyts på ett bättre sätt än om uppgifterna skickas med traditionell post. Förtroendet för Skatteverket riskerar också att påverkas negativt om regleringen medför att vissa uppgifter endast kan lämnas på papper fastän digital kommunikation skulle erbjuda bättre säkerhet. Pappershanteringen är dessutom mer kostsam för såväl Skatteverket som de externa parterna.

Mot denna bakgrund finns det skäl att se över de registerbestämmelser som styr när kommunikationen kan ske digitalt.

### 2.2 Tidigare förslag

Regeringen gav den 15 november 2012 Skatteverket i uppdrag att se över vissa registerfrågor (dnr Fi2012/4241). En av frågorna som fanns i uppdraget var denna:

”Skatteverket ska överväga om ändringar bör göras i bestämmelserna om utlämnande till enskilda på medium för automatiserad behandling av uppgifter ur beskattningsdatabasen som

---

<sup>1</sup> Med begreppet ”enskild” avses i denna promemoria såväl privatpersoner som företag och organisationer, på samma sätt som i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. Med begreppet ”tredje man” avses i promemorian en enskild som inte är den vars ärende och uppgifter det gäller.

dessa får ta del av, i de fall då Skatteverket finner bestämmelserna vara för begränsande i förhållande till samhällets behov.”

Uppdraget redovisades till Finansdepartementet den 16 februari 2015 (dnr 131 89000-15/113). Skatteverket föreslog en bestämmelse i SdbF med följande lydelse.

”En handling i ett ärende avseende en enskild får lämnas ut till denne även om den innehåller uppgift om annan än den enskilde. Enstaka uppgifter om annan får även i övrigt lämnas ut till en enskild.”

Skatteverkets förslag har emellertid inte lett fram till någon ändring i SdbF vad gäller möjligheten att elektroniskt lämna uppgifter om enskild till tredje man.

### 2.3 Pågående utredning avseende vissa registerförfattningar

Regeringen har den 3 november 2021 beslutat att tillsätta en utredning som ska göra en översyn av Skatteverkets, Tullverkets och Kronofogdemyndighetens registerförfattningar i syfte att skapa ändamålsenliga regler som är anpassade efter dagens behov (dir. 2021:104). I kommittédirektiven anges bl.a. att reglerna bör vara flexibla och anpassade efter såväl den tekniska utvecklingen som den EU-rättsliga dataskyddsregleringen. I uppdraget ligger även att överväga om det finns utrymme för minskad detaljreglering jämfört med i dag. En översyn av registerförfattningarnas struktur och terminologi ingår också i uppdraget. Utredaren ska noga väga myndigheternas behov av att behandla personuppgifter<sup>2</sup> mot den enskildes rätt till skydd för sin personliga integritet. I uppdraget ingår att lämna nödvändiga författningsförslag. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2023.

I kommittédirektiven anges vidare bl.a. följande (dir. 2021:104 s. 5 och 7 f). Registerförfattningarna togs fram under en tid då manuell handläggning av enskilda ärenden var det vanligaste arbetssättet. De är inte anpassade till den mer avancerade och omfattande automatiserade behandling av personuppgifter som är aktuell i dag när nya it-system byggs. Digitaliseringen innebär även att allt fler informationsflöden övergår till att enbart hanteras i elektronisk form. För att anpassa författningarnas regler om t.ex. elektroniskt utlämnande till denna utveckling krävs nya överväganden och en mer flexibel reglering, något som redan finns i flera andra registerförfattningar. I registerförfattningarna regleras även frågor om sättet för utlämnande av personuppgifter i elektronisk form. Ett vanligt sätt att skilja på olika former av elektroniskt utlämnande är att skilja mellan utlämnande på medium för automatiserad behandling, t.ex. genom e-post, och utlämnande genom direktåtkomst<sup>3</sup>. Uttrycket ”på medium för automatiserad behandling” har dock på vissa ställen fasats ut till förmån för uttrycket ”elektroniskt på annat sätt än genom direktåtkomst”, se t.ex. 16 § domstolsdatalagen (2015:728) och 2 kap. 9 § lagen om Skatteverkets behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område. Digitaliseringen medför att det ställs ökade krav på att myndigheter ska ha möjlighet att lämna uppgifter elektroniskt till framför allt enskilda. Det kan därför finnas ett behov av en mer flexibel reglering av möjligheten till elektroniskt utlämnande på

<sup>2</sup> En personuppgift är varje uppgift som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person i livet (artikel 4.1 EU:s dataskyddsförordning).

<sup>3</sup> Begreppet direktåtkomst har ingen legaldefinition men den grundläggande innebörden är att någon utomstående har direkt tillgång till uppgifter som behandlas hos en myndighet. I begreppet direktåtkomst ligger att den utomstående på egen hand kan ta fram uppgifter, jämförbart med läsrättigheter i myndighetens it-system.

annat sätt än genom direktåtkomst. Det är något som redan finns i annan data-skyddsreglering, bl.a. domstolsdatalagen.

Skatteverket välkomnar den översyn av regleringen som görs på området och ser fram emot att ta del av de kommande förslagen på författningsändringar. Efter att utredningens förslag har överlämnats ska det remitteras och beredas inom Regeringskansliet och författningsändringarna kan inte förväntas vara på plats i närtid. Skatteverket anser att det hinder som finns mot att lämna ut vissa uppgifter elektroniskt behöver hanteras snabbt. Det är viktigt för myndigheten att så snart som möjligt få den rättsliga möjligheten att skicka bl.a. tredjemansförelägganden med säker e-post och väljer därför att ta fram detta förslag till regeländring. Detta eftersom den förordningsändring som behövs bör vara möjlig att få till stånd betydligt snabbare än den reglering som kommer att föreslås i den av regeringen tillsatta utredningen.

### 3 Gällande rätt

#### 3.1 Dataskyddsreglering

Enligt 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen är var och en skyddad gentemot det allmänna mot betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden. Inskränkningar i det grundlagsfästa skyddet kan endast göras genom lag och bara under de förutsättningar som anges i 2 kap. 20–22 §§ regeringsformen.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (dataskyddsförordningen), utgör den generella regleringen av personuppgiftsbehandling inom EU. Förordningen är i alla delar bindande och direkt tillämplig i samtliga EU:s medlemsländer, men tillåter och förutsätter ibland att medlemsstaterna kompletterar förordningen med nationell lagstiftning. Dataskyddsförordningen kompletteras i Sverige av bl.a. lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (dataskyddslagen). Dataskyddslagen är subsidiär till annan lag eller förordning, vilket möjliggör avvikande bestämmelser i särskilda registerförfattningar.

För Skatteverket finns särskilda registerförfattningar som kompletterar såväl dataskyddsförordningen som dataskyddslagen. För Skatteverkets behandling av personuppgifter finns ett antal sådana registerförfattningar, bl.a. lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet, SdbL, även kallad beskattningsdatabaslagen och den tillhörande förordningen (2001:588), SdbF, även kallad beskattningsdatabasförordningen.

Beskattningsdatabaslagen och -förordningen tillämpas, förutom vid behandling av personuppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet, även i verkets handläggning enligt

- lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter,
- lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete,
- lagen (1991:1047) om sjuklön, och
- lagen (2020:548) om omställningsstöd

förutsatt att behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i, eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier (1 kap. 1 § SbdL).

Bestämmelserna om ändamål för behandlingen, personuppgiftsansvar och gallring i 1 kap. 4–6 och 8 §§ samt reglerna i 2 kap. SbdL gäller även vid behandling av uppgifter om juridiska personer och avlidna, dvs. personer vars uppgifter inte omfattas av dataskyddsförordningen (1 kap. 1 § andra stycket SbdL). Det har sin grund i att det i många fall är svårt att skilja uppgifter om juridiska personer från uppgifter om deras delägare eller ställföreträdare. I ett ärende rörande juridiska personer kan ingå uppgifter om delägare, styrelseledamöter, m.fl. Detta medför att framför allt elektroniska handlingar som rör juridiska personer måste behandlas på samma sätt som de som rör fysiska personer, se prop. 2000/01:33 s. 85 ff.



### 3.1.1 Beskattningsverksamheten

#### *Beskattningsdatabasen*

Beskattningsdatabaslagen reglerar de yttre ramarna för behandlingen av uppgifter inom beskattningsverksamheten. Där anges ändamålen med behandlingen och de begränsningar som ska gälla för användningen av uppgifter, se prop. 2000/01:33. Lagen genomgick en del förändringar i samband med ikraftträdandet av data-skyddsförordningen, se prop. 2017/18:95.

I beskattningsverksamheten ska det enligt 2 kap. 1 § SdbL finnas en samling uppgifter som med hjälp av automatiserad behandling används gemensamt i verksamheten för de angivna ändamålen (beskattningsdatabas). En uppgift anses gemensamt tillgänglig och därmed som en del av en databas om den registreras och lagras i ett datasystem på ett sådant sätt att tjänstemännen inom en verksamhet har möjlighet att vid behov och i olika sammanhang – t.ex. i samband med handläggningen av ett ärende – ta del av uppgiften direkt på automatiserad väg (se SOU 1999:105 s. 229 ff och prop. 2000/01:33 s. 89 f). Skatteverkets utgångspunkt är att alla uppgifter i all ärendehandläggning som sker digitalt i beskattningsverksamheten omfattas av det juridiska begreppet beskattningsdatabas.

#### *Elektroniskt utlämnande av uppgifter ur beskattningsdatabasen*

I informationsutbytet mellan myndigheter görs ingen skillnad på utlämnande som görs på papper och utlämnande som sker elektroniskt. En reglering av möjligheterna för myndigheterna att lämna ut uppgifter till andra myndigheter på medium för automatiserad behandling har lagstiftaren inte ansett behövlig (se a. prop. s. 111 f).

Till en enskild däremot får uppgifter i beskattningsdatabasen lämnas ut på medium för automatiserad behandling endast om regeringen har meddelat föreskrifter om det (2 kap. 6 § SdbL). I förarbetena till bestämmelsen anfördes bl.a. att utlämnande av uppgifter till enskilda på sådant medium endast bör medges i undantagsfall (a. prop. s. 201). Vidare uttalades om digitalt utlämnande till enskilda bl.a. följande (a. prop s. 112 f).

”Förutom att uppgifter lämnas ut till andra myndigheter kan det även bli aktuellt att lämna ut uppgifter ur olika databaser till enskilda, dvs. såväl privatpersoner som företag och organisationer. Utlämnandet av uppgifter till bl.a. företag på medium för automatiserad behandling kan förväntas öka. I dessa fall saknas, till skillnad mot vad som gäller för myndigheter, normalt särskilda bestämmelser om hur personuppgifter får behandlas hos mottagaren. För mottagaren är det därför vanligtvis personuppgiftslagens [numera upphävd, Skatteverkets anmärkning] bestämmelser som är tillämpliga på behandlingen av de mottagna uppgifterna. Med hänsyn till de integritetsrisker som kan följa med utlämnande av personuppgifter på medium för automatiserad behandling till företag och privatpersoner, bör sådant utlämnande endast vara tillåtet när det efter särskild prövning anses lämpligt. Uppgifter i databaser bör få lämnas ut till enskilda på medium för automatiserad behandling endast om det är särskilt föreskrivet. Det är emellertid inte möjligt att i lag reglera i vilka fall uppgifter skall få lämnas ut. Det bör i stället åligga regeringen att göra dessa bedömningar.”

I 9–14 §§ SdbF anges uttömmande när uppgifter får lämnas ut till enskilda på medium för automatiserad behandling. Av bestämmelserna framgår att det endast är i vissa särskilda fall som uppgifter av ett visst slag får lämnas ut digitalt till särskilt angivna mottagare. Exempelvis får vissa uppgifter om en arbetstagare lämnas ut digitalt till arbetsgivare (10 § SdbF) och uppgifter som kreditupplysningsföretag har rätt att ta del av får lämnas ut digitalt (11 § SdbF). Uppgifter om den enskilde själv får lämnas ut digitalt till denne enligt 13 § SdbF. Regleringen ger emellertid inte

någon mer generell möjlighet till utlämnade på medium för automatiserad behandling av en uppgift om en enskild till en annan enskild. Eftersom alla uppgifter i den ärendehandläggning som sker digitalt i beskattningsverksamheten innefattas i beskattningsdatabasen innebär det att det inte finns rättslig möjlighet att exempelvis med säker e-post skicka ett föreläggande till en bank om att lämna uppgift om en person som har konto hos banken, eftersom Skatteverket i samband med det behöver lämna ut uppgifter om vilken person det rör.

### 3.1.2 Folkbokföringsverksamheten

Till skillnad från vad som gäller för beskattningsverksamheten finns det i motsvarande reglering för Skatteverkets folkbokföringsverksamhet bestämmelser som mer generellt tillåter att utlämnade av uppgift om annan person lämnas ut till enskild på medium för automatiserad behandling. I 2 kap. 6 § lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet, FdbL, anges på samma sätt som i SdbL att uppgifter i folkbokföringsdatabasen får lämnas ut till en enskild på medium för automatiserad behandling endast om regeringen har meddelat föreskrifter om det. Sådana bestämmelser finns i förordningen (2001:589) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet, förkortad FdbF.

När uppgifter får lämnas ut till enskilda på medium för automatiserad behandling regleras uttömmande i 13–15 a §§ FdbF. Enligt 15 § FdbF får uppgifter om den enskilde själv lämnas ut digitalt till denne. I den bestämmelsen anges vidare att uppgifter om en annan person än den enskilde själv får lämnas ut till den enskilde på medium för automatiserad behandling om uppgiften ingår i en handling i ett ärende som avser den enskilde, eller ett personbevis eller motsvarande utdrag som avser den enskilde eller ett barn under 18 år som den enskilde är vårdnadshavare för. Enstaka uppgifter om annan person får även i övrigt lämnas ut till en enskild på medium för automatiserad behandling, förutsatt att det inte är olämpligt ur integritetssynpunkt.

Till skillnad från vad som gäller enligt beskattningsdatabasförfattningarna medger denna reglering alltså ett digitalt utlämnade av en uppgift om en enskild till en annan ospecificerad enskild, förutsatt att det är fråga om enstaka uppgifter och att integritetsaspekterna beaktas.

### 3.1.3 Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet

Inom Skatteverkets skattebrottsenheter tillämpas lagen (2018:1696) om Skatteverkets behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område (Skatteverkets brottsdatalag). Den gäller utöver brottsdatalagen (2018:1177), som är en ramlag för myndigheter som behandlar uppgifter vid brottsbekämpning, lagföring och straffverkställighet. Enligt 2 kap. 9 § Skatteverkets brottsdatalag får personuppgifter lämnas ut elektroniskt på annat sätt än genom direktåtkomst om det inte är olämpligt. Uppgifter kan lämnas ut t.ex. via e-post, genom annan elektronisk överföring eller på ett usb-minne. Som regel anses det inte vara olämpligt att lämna ut uppgifter på det sättet till en annan myndighet, jfr propositionen Domstolsdatalag (prop. 2014/15:148 s. 113). Lämplighetsprövningen blir särskilt viktig när utlämnandet ska ske till enskild och det på grund av personuppgifternas art, struktur, antal eller någon annan särskild omständighet finns anledning att befara att utlämnandet i förlängningen kan leda till integritetsrisker. Försiktighet är exempelvis påkallad om det är fråga om fotografier eller ljudupptagningar. Samma sak gäller om de uppgifter som den enskildes

begäran avser är sammanställda utifrån en sökning som framstår som integritetskänslig. För att uppgifterna ska kunna lämnas ut på elektronisk väg måste det även finnas rutiner för datasäkerhet. Även särskilda säkerhetsåtgärder kan behöva vidtas, exempelvis när personuppgifterna överförs genom e-post för att minska säkerhetsriskerna vid sådan överföring (se prop. 2014/15:148 s. 114).

Till skillnad från vad som gäller enligt beskattningsdatabasförfattningarna medger även denna reglering alltså ett digitalt utlämnade av en uppgift om en enskild till en annan enskild, förutsatt att integritetsaspekterna beaktas.

#### **3.1.4 Sekretess enligt 21 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen**

Om det kan antas att personuppgifter kan komma att behandlas i strid med EU:s dataskyddsförordning eller lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning om de lämnas ut elektroniskt, gäller sekretess enligt 21 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). De får då inte lämnas ut (prop. 2017/18:269 s. 348).

## 4 Överväganden och förslag

### 4.1 Uppgifter om en enskild person ska kunna lämnas ut elektroniskt till en annan enskild

**Förslag:** Uppgifter om annan enskild ska få lämnas ut till en enskild på medium för automatiserad behandling om det behövs för handläggningen av ett ärende. Ett utlämnande ska inte få göras om det är olämpligt.

**Skälen för förslaget:** Syftet med att regeringen särskilt i förordning ska ange i vilka fall personuppgifter och uppgifter om juridiska personer och avlidna får lämnas ut till företag, privatpersoner m.fl. på medium för automatiserad behandling är att en lämplighetsprövning ska göras för den typ av uppgift där det övervägs en möjlighet till elektroniskt utlämnande. Vid denna prövning är det främst integritetsriskerna med ett utlämnande i elektronisk form som måste bedömas.

En förutsättning för att Skatteverket ska få lämna ut uppgifter ur beskattningsdatabasen är att det finns stöd i lag för ett sådant utlämnande. Skatteverket har exempelvis enligt 37 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244), SFL, i ett antal situationer möjlighet att genom ett föreläggande begära att uppgifter lämnas. Skatteverket har också befogenhet att förelägga någon annan än den som uppgifterna gäller, dvs. tredje man, att lämna dessa uppgifter (37 kap. 8–10 §§ SFL). I beskattningsverksamheten görs årligen ett stort antal sådana tredje-mansförelägganden. Uppgifterna i de förelägganden som skickas till tredje man omfattas av skattesekretess enligt 27 kap. 1 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen, OSL. Skattesekretessen är absolut, vilket innebär att uppgifterna har starkast möjliga sekretesskydd. Det finns emellertid sekretessbrytande bestämmelser som medger att uppgifter lämnas ut till enskilda om det följer av vad som föreskrivs i skatteförfarandelagen (27 kap. 7 § OSL). Det är därmed i sekretesshänseende tillåtet att lämna ut den information om enskilda personer till tredje man som behövs för att skicka ett tredjemansföreläggande. Uppgifterna omfattas naturligtvis även fortsatt av sekretess gentemot andra än den som föreläggandet riktar sig till. Utöver tredjemansföreläggandena finns det även andra situationer inom beskattningsverksamheten där det finns rättslig grund för och ett behov av att lämna uppgifter om enskilda till tredje man i ett ärende men där nuvarande reglering utgör ett hinder för att lämna uppgifterna digitalt.

All digital kommunikation av personuppgifter måste ske på ett säkert sätt. Kravet på tillräcklig säkerhet är en grundläggande princip i dataskyddsförordningen (se t.ex. artiklarna 5.1 f och 32). Vidare ställer säkerhetsskyddslagstiftningen jämförbara krav på hantering av Skatteverkets information. Myndigheten måste vidta säkerhetsskyddsåtgärder för att förebygga skadlig inverkan på uppgifter och informationssystem som gäller säkerhetskänslig verksamhet, se 2 kap. 1 och 2 §§ säkerhetsskyddslagen (2018:585).

För att bedöma om det är lämpligt att föra över uppgifter om enskilda digitalt till tredje man är det av intresse vilket skydd som finns för uppgifterna hos mottagaren. I jämförelse med vad som gällde enligt personuppgiftslagen ställer dataskyddsförordningen högre krav på företag och organisationer som behandlar personuppgifter. Det innebär att integritetsskyddet generellt sett är högre hos företag m.fl. som tar emot uppgifter elektroniskt från en myndighet sedan dataskyddsförordningen trädde i kraft den 25 maj 2018 än vad det var tidigare. Mottagaren har numera samma skyldigheter som Skatteverket att hantera mottagna personuppgifter i enlighet med de grundläggande principerna och får bara

behandla dem om det finns en rättslig grund (artiklarna 5 och 6). Det innebär att uppgifterna endast får behandlas av mottagaren i den utsträckning det finns en rättslig grund, inom ramen för ett specificerat ändamål. Mottagaren får inte hantera fler uppgifter än nödvändigt och uppgifterna ska vara korrekta. Uppgifterna får inte sparas under längre tid än de behövs och mottagaren ska dessutom skydda uppgifterna. Vidare måste företag som får säkerhetsproblem, i form av dataintrång eller personuppgifter som oavsiktligt försvinner eller tappas bort, anmäla det till Integritetsskyddsmyndigheten inom 72 timmar. Det kan även vara nödvändigt att informera personerna vars personuppgifter det gäller. Samma myndighet kan vid överträdelse av dataskyddsförordningen besluta om sanktionsavgifter som kan uppgå till så mycket som 20 miljoner euro eller fyra procent av ett företags globala omsättning. Därmed är incitamenten för att följa dataskyddsregleringen betydligt större idag än de var tidigare. Dessutom innebär den digitala utvecklingen under de senaste 20 åren att privata aktörer i olika verksamheter idag är mer vana och har större kunskap om personuppgiftsansvar.

Utifrån det anförda resonemanget bedömer Skatteverket att integritetsriskerna med att lämna ut uppgifter elektroniskt till tredje man är små. Vid denna bedömning och utifrån det behov som redogjorts för i avsnitt 2.2 anser Skatteverket att det finns skäl att införa en bestämmelse som ger myndigheten möjlighet att på digital väg lämna ut uppgifter om enskilda till andra enskilda, inklusive banker, försäkringsbolag och organisationer. Eftersom behovet av denna typ av utlämnande endast finns i handläggningen av ärenden kan bestämmelsen lämpligen ha en begränsning som innebär att det digitala utlämnandet får göras om det behövs för sådan handläggning. I dataskyddsförordningen finns krav på uppgiftsminimering, dvs. att de personuppgifter som behandlas ska vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas (artikel 5.1 c). Det innebär att endast de uppgifter om denna andra person som är nödvändiga att lämna ut för handläggningen av det enskilda ärendet får lämnas ut.

På samma sätt som gäller enligt exempelvis bestämmelsen i 2 kap. 9 § Skatteverkets brottsdatalog bör en prövning göras av om det elektroniska utlämnandet till den enskilde är lämpligt utifrån ett integritetsperspektiv. Exempelvis kan det inte anses lämpligt att skicka personuppgifterna med e-post som inte är skyddad genom kryptering eller annan åtgärd som väsentligen minskar säkerhetsrisken vid överföringen.

Den föreslagna bestämmelsen får anses väl avvägd mellan intresset av att uppgiften lämnas och intresset av att skydda den enskildes personliga integritet. Förslaget är en nödvändig och proportionell åtgärd för att säkerställa allmänna intressen. Det är fråga om utbyte av uppgifter som i dag kan lämnas ut analogt. Ett elektroniskt utlämnande av uppgifter på medium för automatiserad behandling innebär inte heller att tillgängligheten till personuppgifterna ökar på ett sådant sätt att det innebär oacceptabelt intrång i den personliga integriteten.

#### *Författningsförslag*

Förslaget medför en ny bestämmelse i 13 a § förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

## 4.2 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse

**Förslag:** Den föreslagna bestämmelsen ska träda i kraft så snart som möjligt.

**Bedömning:** Någon särskild övergångsbestämmelse är inte nödvändig.

**Skälen för förslaget och bedömningen:** Det föreslås att det införs en möjlighet att ur beskattningsdatabasen lämna ut uppgifter om en enskild person till tredje man på medium för automatiserad behandling. Den föreslagna bestämmelsen är angelägen och bör träda i kraft så snart som möjligt. Förslaget innebär inte några nya skyldigheter för enskilda. Skatteverket anser därför inte att förslaget är av sådan karaktär att en övergångsbestämmelse behövs.

## 5 Konsekvensanalys

### 5.1 Sammanfattning

I denna promemoria föreslås att Skatteverkets beskattningsverksamhet ska få lämna ut uppgift elektroniskt om en annan person till en enskild om det behövs för handläggningen av ett ärende. En förutsättning för detta är att ett sådant utlämnande inte anses vara olämpligt ur integritetssynpunkt. Det innebär bl.a. att det alltid ska säkerställas att utlämnandet sker på ett säkert sätt i förhållande till de uppgifter som lämnas ut. Redan i dag är det tillåtet att lämna ut den typ av uppgifter som förslaget gäller, men inte elektroniskt utan endast i pappersform. Genom förslaget kan uppgifterna istället lämnas ut via säker e-post, vilket dels bedöms kunna effektivisera kommunikationen mellan Skatteverket och de berörda, dels ge uppgifterna ett bättre skydd än vad som varit fallet om de istället hade skickats med vanlig post. Den nya regleringen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

### 5.2 Syfte, alternativa lösningar och effekter av utebliven ändring

Den tekniska utvecklingen i samhället innebär att en allt större del av kontakten mellan Skatteverket och företag eller privatpersoner sker i digital form, via olika e-tjänster eller e-post. Digital kommunikation är ofta mer effektiv än kommunikation genom traditionell postgång. Det kan också förekomma situationer där det ur informationssäkerhetssynpunkt inte är lämpligt att skicka uppgifter med vanlig post. Företag och enskilda förväntar sig att Skatteverket ska kunna kommunicera digitalt, men för att det ska vara möjligt för Skatteverket att kommunicera digitalt med externa parter krävs att det finns en rättslig reglering som tillåter sådan kommunikation.

Regleringar som tillåter digitalt utlämnande av uppgifter om enskilda personer till andra enskilda finns för vissa av Skatteverkets verksamheter, men saknas för beskattningsärenden. Vid exempelvis tredjemansförelägganden kan det finnas ett behov av att lämna uppgift om en enskild i en kontakt med tredje man, till exempel en bank eller ett försäkringsbolag. Motsvarande gäller även för andra ärenden när Skatteverket ska kommunicera med en enskild och lämna uppgifter som rör en annan enskild. Det finns i dessa fall en rättslig reglering som möjliggör själva kommunikationen där vissa uppgifter lämnas till tredje man. Problemet är att Skatteverket inte har rätt att sköta kommunikationen digitalt och därför endast kan lämna ut uppgifterna på papper. Skatteverket ser dock ett behov av att kunna kommunicera genom exempelvis säker e-post i dessa fall, och föreslår därför en ny bestämmelse i förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. Bestämmelsen innebär att uppgift om en annan enskild får lämnas ut elektroniskt till en enskild om det behövs för handläggningen av ett ärende. En förutsättning för detta är att ett sådant utlämnande inte anses vara olämpligt ur integritetssynpunkt. Det innebär bl.a. att det alltid ska säkerställas att utlämnandet sker på ett säkert sätt i förhållande till de uppgifter som lämnas ut.

Vid utformningen av förslaget har Skatteverket vägt flera olika behov mot varandra, se avsnitt 4.1. Dels finns ett behov av att skydda känslig information, dels ett behov av att skapa möjlighet för en mer effektiv kommunikation. Det är viktigt att Skatteverket kan anpassa sin verksamhet efter den tekniska utvecklingen och att myndigheten ges möjlighet att kommunicera digitalt när det framstår som den

enklaste, säkraste eller mest effektiva lösningen. Användning av säkra elektroniska kommunikationssätt kan också skydda uppgifter som utbyts på ett bättre sätt än om uppgifterna skickas med traditionell post. Skatteverkets förtroende påverkas sannolikt också negativt om vissa uppgifter endast kan lämnas på papper även i fall där digital kommunikation skulle ha kunnat erbjuda bättre informationssäkerhet. Att hantera uppgifter i pappersform är dessutom mer kostsamt för såväl Skatteverket som de externa parter Skatteverket kommunicerar med. Skatteverket anser därför att det är angeläget att digital kommunikation ges ett rättsligt stöd i dessa fall.

För att bedöma lämpligheten i att föra över uppgifter elektroniskt har det betydelse vilket skydd uppgifterna har hos mottagaren. EU:s dataskyddsförordning som trädde i kraft 2018 ställer högre krav än den tidigare gällande personuppgiftslagen på enskilda, företag och organisationer som behandlar personuppgifter. Mottagaren har numera samma skyldigheter som Skatteverket att hantera mottagna personuppgifter i enlighet med de grundläggande principerna i dataskyddsförordningen. Det innebär att uppgifterna om enskilda som kommuniceras med Skatteverket endast får behandlas av mottagaren i den utsträckning det finns en rättslig grund, inom ramen för ett specificerat ändamål. Skatteverket bedömer därför att integritetsriskerna vid elektroniskt utlämnande från myndigheten till enskilda avseende en annan enskild har minskat, och är små i de fall som är aktuella. Den föreslagna regleringen innebär också ett krav på att det ska säkerställas att utlämnandet sker på ett säkert sätt i förhållande till de uppgifter som lämnas ut.

### 5.3 Effekter för företag och andra enskilda

Förslaget innebär att Skatteverket ges möjlighet att lämna ut uppgifter elektroniskt om en annan person till en enskild om det behövs för handläggningen av ett ärende. Förslaget berör därför dels de enskilda som Skatteverket lämnar ut uppgifter till, dels de enskilda vars personuppgifter lämnas ut.

Skatteverket har under vissa förutsättningar möjlighet att genom ett föreläggande begära att uppgifter lämnas, och kan också förelägga någon annan än den som uppgifterna gäller, dvs. tredje man, att lämna dessa uppgifter (37 kap. 8–10 §§ SFL). Uppgifterna kan gälla såväl privatpersoner som företag. De som föreläggs att lämna uppgifter kan till exempel vara banker, kreditinstitut eller försäkringsbolag. Förslaget innebär att kommunikationen mellan Skatteverket och de som lämnar uppgifter kan effektiviseras samtidigt som informationssäkerheten bedöms öka då kommunikation via traditionell post kan ersättas med kommunikation via säker e-post. Att hantera uppgifter i pappersform är dessutom mer kostsamt för såväl Skatteverket som de externa parter Skatteverket kommunicerar med.

För de privatpersoner och företag vars personuppgifter lämnas till tredje man vid tredjemansförelägganden innebär förslaget att uppgifter som annars hade skickats via traditionell post istället kan skickas via säker e-post. Förslaget innebär inte någon förändring av vilka uppgifter som får lämnas ut utan berör endast formerna för utlämnandet.

Skatteverket uppskattar att förslaget kan komma att beröra ungefär 100 banker, kreditinstitut och försäkringsbolag som Skatteverket kommunicerar med vid tredjemansförelägganden, i ungefär 26 000 ärenden per år där uppgifter om enskilda lämnas ut. De finansiella institut som föreläggs att lämna uppgifter kan vara av olika storlek, men majoriteten av ärendena skickas till stora företag. De enskilda vars uppgifter lämnas ut kan vara såväl privatpersoner som företag i olika branscher och av olika storlek.



Förutom tredjemansförelägganden berör förslaget också vissa andra situationer i handläggningen inom beskattningsverksamheten där det i dag finns rättslig grund för att lämna uppgift till en enskild om en annan enskild i ett ärende, men där nuvarande reglering utgör ett hinder för att lämna uppgifterna digitalt.

### **5.3.1 Särskilda hänsyn avseende ikraftträdande och övergångsbestämmelser**

Förslaget innebär inte några nya skyldigheter för företag eller enskilda och Skatteverket anser därför inte att förslaget är av sådan karaktär att övergångsbestämmelser behövs. Skatteverket anser att det är lämpligt att förslaget träder i kraft så snart som möjligt.

Regeringen har den 3 november 2021 beslutat att tillsätta en utredning som ska göra en översyn av Skatteverkets, Tullverkets och Kronofogdemyndighetens registerförfattningar i syfte att skapa ändamålsenliga regler som är anpassade efter dagens behov (dir. 2021:104). Skatteverket välkomnar översynen och ser fram emot att ta del av de kommande förslagen på författningsändringar. Utredningens förslag kan dock inte förväntas vara på plats i närtid. Skatteverket anser att det hinder som finns mot att lämna ut vissa uppgifter elektroniskt behöver hanteras snabbt. Den föreslagna regeländringen bedöms vara möjlig att få till stånd betydligt snabbare än de regelförändringar som kan bli resultatet av den mer omfattande översyn som ska göras av den statliga utredningen.

## **5.4 Effekter för kommuner, regioner, myndigheter och domstolar**

I informationsutbytet mellan myndigheter görs ingen skillnad på utlämnande som görs på papper och utlämnande som sker elektroniskt. Förslaget påverkar därför inte informationsutbyte som sker mellan Skatteverket och andra myndigheter.

## **5.5 Effekter för Skatteverket**

Förslaget innebär att kommunikationen mellan Skatteverket och de som lämnar uppgifter vid bland annat tredjemansförelägganden kan effektiviseras, samtidigt som informationssäkerheten bedöms öka då kommunikation via traditionell post kan ersättas med kommunikation via säker e-post. Att hantera uppgifter i pappersform är dessutom mer kostsamt för såväl Skatteverket som de externa parter som Skatteverket kommunicerar med. Förslaget förväntas leda till att Skatteverkets beskattningsverksamhet i större utsträckning än idag kommer att kunna vidta handläggningsåtgärder digitalt, vilket möjliggör en effektivare hantering för myndigheten.

## **5.6 Förslagets förenlighet med EU-rätten**

Den inom EU direkt tillämpliga dataskyddsförordningen kompletteras i Sverige av såväl dataskyddslagen som särskilda registerförfattningar, vilket har beskrivits i avsnitt 3.1. Vidare har det i avsnitt 4.1 redogjorts för vilka krav som dataskyddsförordningen ställer på både avsändare och mottagare av personuppgifter. Utformningen av den föreslagna bestämmelsen, där uppgifter endast får lämnas digitalt inom ramen för ett ärende och om det inte är olämpligt ur integritetssynpunkt, innebär att den är förenlig med dataskyddsförordningens principer. Förslaget bedöms även vara förenligt med EU-rätten i övrigt.

## 5.7 Övriga effekter

Förslaget bedöms inte ha några offentligfinansiella effekter, effekter för miljön, sysselsättningseffekter, effekter på inkomstfördelningen eller effekter för jämställdheten mellan kvinnor och män. Förslaget bedöms inte heller ha några effekter för det brottsförebyggande arbetet.

## 6 Författningskommentar

### 6.1 Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

#### 13 a §

*Uppgift om en annan enskild får lämnas ut till en enskild om det behövs för handläggningen av ett ärende och det inte är olämpligt.*

Paragrafen får en ny lydelse. I paragrafen regleras möjligheten att lämna ut uppgifter om en annan enskild till en enskild på medium för automatiserad behandling. Med begreppet enskild avses såväl privatpersoner som företag och organisationer på samma sätt som i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. Bestämmelsen ska läsas tillsammans med 9 § där det anges att utlämnande av uppgifter enligt 10–14 §§ får göras på medium för automatiserad behandling, om det inte finns hinder mot det enligt någon författning. Med sådant utlämnande avses bl.a. utlämnande genom e-post eller annan elektronisk överföring eller på ett usb-minne eller annat motsvarande medium. Det är endast för handläggningen av ett ärende som ett sådant elektroniskt utlämnande får ske enligt bestämmelsen. Det är de uppgifter om annan enskild som är nödvändiga för att genomföra åtgärden i det aktuella ärendet som får lämnas ut med stöd av bestämmelsen.

Elektroniskt utlämnande får inte ske om det är olämpligt ur integritetssynpunkt. Det har för frågan om det är olämpligt att lämna ut uppgifterna betydelse vilka uppgifter som lämnas ut, vem mottagaren är och hur mottagaren kan förväntas hantera uppgifterna. Vid lämplighetsbedömningen ska även informations-säkerheten vid överföringen av uppgifterna vägas in. Det innebär att det alltid ska säkerställas att utlämnandet sker på ett säkert sätt i förhållande till de uppgifter som lämnas.

Om det kan antas att personuppgifter kan komma att behandlas i strid med dataskyddsförordningen eller dataskyddslagen om de lämnas ut elektroniskt gäller sekretess enligt 21 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen. De får då inte lämnas ut till följd av sekretess.

Övervägandena finns i avsnitt 4.1.